

Förändrade regler om beskattning av statligt anställda under utlandsstationering m.m.

Till skatteutskottet

Skatteutskottet har vid sammanträde den 13 oktober 2005 beslutat att bereda utrikesutskottet tillfälle att yttra sig över proposition 2005/06:19 Beskattning av statligt anställda under utlandsstationeringen m.m. jämte eventuella motioner.

Utrikesutskottet väljer i det följande att yttra sig över propositionen utifrån de aspekter som har direkt anknytning till utskottets beredningsområde.

Ärendet och dess beredning

Under hösten 2002 beslutade regeringen att en särskild utredning skulle genomföras för att förutsättningslöst se över arbetsvillkor och ersättningsystem under utlandsstationering för arbetstagare inom utrikesförvaltningen och i biståndsverksamheten inom Sida samt för vissa attachéer (dir. 2002:133).

Bakgrunden var ett tidigare uttalande av regeringen att man avsåg att snarast utreda arbetsvillkor och ersättningssystem för denna kategori anställda. Uttalandet gjordes i samband med införandet av skattefrihet för vissa ersättningar och förmåner till annan utomlands stationerad personal vid statliga myndigheter (prop. 2001/02:18. bet. 2001/02:SkU5, rskr. 2001/02:61). I utredarens uppdrag ingick att se över de nuvarande reglerna om skattefrihet för kostnadsersättningar och förmåner som betalas ut under utlandsstationering för de berörda personalkategorierna.

Utredaren överlämnade i februari 2004 betänkandet Utlandstjänstens villkor – Arbetsvillkor, ersättningssystem och skatteregler för statligt anställda under utlandsstationering (SOU 2004:24). Betänkandet har remissbehandlats.

Regeringen föreslår i proposition 2005/06:19 Beskattning av statligt anställda under utlandsstationering m.m. vissa ändringar i inkomstskattelagen (1999:1229) som innebär att samma beskattningsregler skall gälla för samtliga personer som stationeras utomlands av en statlig myndighet.

Propositionen har remitterats till skatteutskottet. Den 13 oktober 2005 beslutade skatteutskottet att bereda utrikesutskottet tillfälle att yttra sig över proposition 2005/06:19 Beskattning av statligt anställda under utlandsstationering m.m.

Inom ramen för ärendets beredning har en föredragning av kabinetssekreterare Hans Dahlgren och personalchefen vid UD Inger Höjer ägt rum inför utrikesutskottet den 29 september 2005.

Vidare har representanter för de fackliga organisationerna Utrikesförvaltningens personalförening (UPF) och Fackförbundet ST inom Utrikesförvaltningen (ST-UF), samt SAK – Föreningen för utrikesförvaltningens medföljare – beretts tillfälle att besöka utrikesutskottet den 25 oktober 2005 och därvid framfört synpunkter.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås vissa ändringar i inkomstskattelagen (1999:1229) som innebär att samma beskattningsregler skall gälla för samtliga personer som stationeras utomlands av en statlig myndighet. För personer inom utrikesförvaltningen, biståndsverksamheten inom Sida och attachéer som stationeras utomlands innebär förslaget att antalet skattefria ersättningar och förmåner som utbetalas vid utlandsstationering reduceras. Samtidigt ökar möjligheterna för arbetsgivarna att erbjuda skattefria ersättningar för t.ex. barnomsorg.

Förslaget innebär vidare att endast de ersättningar och förmåner som anges i lagen och som utges för att ombesörja den utsändes och dennes familjs levnadskostnader är undantagna från beskattning. Dessutom gäller för skattefrihet att ersättningarna och förmånerna skall vara föranledda av stationeringen.

Ersättning för bostad på stationeringsorten och skäligen skolavgifter skall även i fortsättningen vara skattefria, liksom ett visst antal resor till och från tjänstgöringsorten som ersätts av arbetsgivaren. Ersättning från arbetsgivaren för avgifter för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg eller liknande skall inte tas upp till beskattning till den del avgifterna överstiger de normalt tillämplade avgifterna (motsvarande den s.k. maxtaxan) för sådan verksamhet i Sverige.

Ersättning i form av merkostnadstillägg skall undantas från beskattning till den del ersättningen motsvarar den normala ökningen av levnadskostnaderna för livsmedel, transporter och andra merkostnader på stationeringsorten.

De nya reglerna föreslås träda i kraft den 1 januari 2007. Bestämmelserna skall tillämpas första gången vid 2008 års taxering. Äldre bestämmelser skall dock tillämpas på ersättningar och förmåner som utbetalats på grund av en utlandsstationering som har tillträtts före den 1 januari 2007. Från och med den 1 september 2009 skall lagen tillämpas på samtliga ersättningar och förmåner som utbetalats på grund av en utlandsstationering, oavsett när stationeringen tillträdde.

I propositionen föreslås vidare en ändring i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring som innebär att den s.k. överhoppningsbara tiden för ersättning från arbetslöshetsförsäkringen inte längre skall vara begränsad till sju år för medföljare till en person vars arbetsgivare har säte i Sverige och vars lön utbetalas från Sverige. Även denna bestämmelse föreslås träda i kraft den 1 januari 2007.

Utskottets överväganden

Utskottet vill inledningsvis erinra om att de praktiska konsekvenserna av de i propositionen föreslagna reglerna om beskattning av statligt anställda under utlandsstationering delvis är avhängiga de förhandlingar som väntas äga rum mellan arbetsgivaren och berörda fackliga organisationer. Det är därför svårt att tillfullo förutse hur förslaget kommer att påverka de utlandstationerades villkor.

Utskottet konstaterar att reglerna om skattefrihet för kostnadsersättningar och förmåner till utlandsstationerade anställda i Regeringskansliet och Sida har varit uppe till diskussion vid flera tillfällen under senare år. Utskottet anser, liksom regeringen, att såväl Regeringskansliet och Sida som berörd personal är betjänta av regler om beskattning av utlandsersättningarna som inte med jämna mellanrum blir ifrågasatta. Utskottet välkomnar bl.a. därför regeringens förslag om införande av regler om beskattning och skattefrihet, vilka ligger i linje med de allmänna principer som bildar grunden för det svenska skattesystemet.

Utskottet vill understryka att den utlandstationerade personalens arbetsinsatser för Sverige är av stor betydelse för vårt land och för dess roll i världen. Det är angeläget att staten, i den alltmer tilltagande konkurrensen med internationella organisationer och näringsliv, förmår rekrytera och behålla kvalificerad arbetskraft som kan hantera de mångsidiga och ofta svårförutsägbara krav som arbete för Sverige i utlandet medför.

Utskottet vill i detta sammanhang lyfta fram de villkor vid utlandsstationering som gäller för familjemedlemmar, s.k. medföljare, till utrikesförvaltningens personal. Utskottet anser att svensk statsanställd personal i utlandet bör vara representativ för Sveriges befolkning. Det är därför av stor vikt att den enskilde arbetstagarens möjligheter att inrätta sitt privatliv efter egna preferenser vad avser familjeliv och relationer så långt är möjligt säkerställs. En förutsättning för detta är att de medföljandes villkor också framgent kan garantera ett fungerande socialt och ekonomiskt skydds-nät.

Med det ovan sagda tillstyrker utskottet regeringens proposition 2005/06: 19 Beskattning av statligt anställda under utlandsstationering m.m., i de delar som faller inom utskottets beredningsområde.

Stockholm den 15 november 2005

På utrikesutskottets vägnar

Urban Ahlin

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Urban Ahlin (s), Gunilla Carlsson i Tyresö (m), Berndt Ekholm (s), Carina Hägg (s), Holger Gustafsson (kd), Alice Åström (v), Göran Lindblad (m), Kaj Nordquist (s), Birgitta Ohlsson (fp), Ewa Björling (m), Veronica Palm (s), Lotta Hedström (mp), Anita Johansson (s), Nina Lundström (fp), Annika Carlsson (c) och Inger Lundberg (s).